

MARIA TRANDAFIR: ROMÂNCE REMARCABILE MAI ALES ÎN CERCECTARE ȘI ÎN FORMARE PROFESIONALĂ

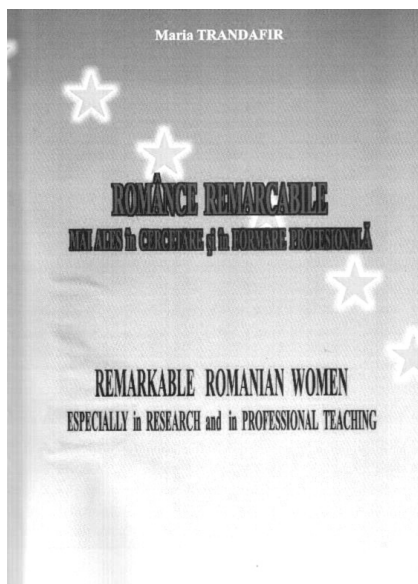
Elena-Mihaela PRISACARIU¹

myhamail1974@yahoo.com

ABSTRACT: The book is structured generally in alphabetic order, has a Supplement (divided on various fields) and is signaling, on more than 280 pages, the performances of notable women in many domains (and also the prejudices they had to face, as *Elisa Leonida Zamfirescu*, the first Romania woman-engineer, who was not permitted to enroll at the National School of Bridges and Highways being a woman, but conditionally accepted at the Superior Technical School of Berlin, she graduated from there in 1912 – thus becoming the first woman in Europe, and as demonstrated later, in the world, to obtain an engineering qualification). Here there are domains as: anthropology, architecture, astronomy, aviation (where the author worked for 35 years, in the framework of the aeronautical authority), agronomy, (cellular and molecular) biology, bioengineering, bionics, botany, (medical bio) chemistry, biology-pharmacy, glyco-biology, microbiology, (bio)laser therapy, biophonic nanotechnologies, (let us remark the great diversity in this UN declared Biodiversity Decade!), constructions, education, engineering, technique, ecology, immuno-chemistry, environment protection, geography, geology, IT, law, mathematics, medicine, pharmacy, physics, and so on. This is the first book regarding Romanian remarkable women firstly in research and professional teaching, also for the texts translated in English and was the result of difficult investigations during three years to discover so meritorious women. This book publication was announced at the *International Committee for the History of Technology, ICOHTEC* (this appearing in *ICOHTEC NEWSLETTER*, at chap. III. Recently Published Books, on 31 August, 2012.), by one of its Romanian members, also a *CRIFST – Romanian Committee of Science and Technology Philosophy and History, Romanian Academy*).

Cartea cuprinde de-a lungul a peste 280 de pagini performanțe notabile ale unor românce în sferele menționate în titlu, din diverse domenii: antropologie, agronomie, aviație (la Supliment, domeniul în care autoarea a activat

¹ Profesor, Colegiul Tehnic „Dimitrie Ghika” Comănești, județul Bacău.

Maria Trandafir, *Românțe remarcabile mai ales în cercetare și în formare profesională*, Editura Detectiv, București, 2012, 280 p.

timp de 35 de ani, în cadrul Autorității aeronautice civile romane), biologie (celulară și moleculară), (bio)inginerie, bionică, biotehnologii, botanică, biologie-farmacie, chimie (biomedicală), glicobiologie, imunochimie, microbiologie, laseri biologici, nanotehnologii biofonice (să remarcăm marea diversitate în acest deceniu al biodiversității), drept, ecologie, fizică, geografie, geologie, învățământ, literatură, matematică, mecanică, medicină, protecția mediului, tehnică, tehnologia informației și altele.

Unele cercetătoare au fost *primele în anumite domenii pe plan național, altele și pe plan internațional* (după cum s-a constatat și prin cercetări în general ulterioare).

Cartea începe cu astfel de exemple (I).

Multe dintre acestea au legătură cu Academia Română, ca membre titulare, corespondente ori de onoare, au publicat în Editura Academiei /în colecții de specialitate ale acesteia, și/sau au fost premiate de Academie etc. (II).

Cartea este prima din țară cu această tematică și cu traduceri într-o limbă străină: în engleză. Apariția acestei cărți a fost anunțată, prin CRIFST -Comitetul Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii al Academiei Române și la International Committee for the History of Technology, ICOHTEC (anunțul respectiv apărând în ICOHTEC NEWSLETTER, la cap. III, Recently Published Books, la sfârșitul lunii august 2012).

I. Cercetătoare din România cu merite deosebite mai ales pe plan internațional (unele s-au născut, au studiat ori au activat în Moldova):

– Andreescu Haret Virginia (1894–1962), în 1919 – prima femeie arhitect din lume fiind și prima arhitectă cu funcție de inspector general.

– Prof. dr. acad. Aslan Ana (1897–1988) care a înființat, la 22 ianuarie 1952, primul Institut de Geriatrie din lume, (propus ca model, pentru institute similare din întreaga lume, în 1964, de Președintele Organizației Mondiale a Sănătății).

– Dr. în drept Bilcescu Alimăneștianu Sarmiza (1867–1935) – prima femeie din lume Doctor în Drept (1890, Sorbona), după ce a fost prima studentă la Facultatea de Drept, a Universității Sorbona, Paris, unde a fost înscrisă după numeroase dezbateri, trebuind să facă față multor idei preconceptuate, și unde a obținut licența, în 1888, iar în 1890, a fost și prima femeie din lume care a susținut o teza de doctorat (în fața unor mari juriști francezi renumiți).

– Prof. Gheorghiu Smaranda (1857–1944) – prima femeie care a făcut o călătorie spre Polul Nord, în 1902, (a ajuns la Capul Nord în Insula Mageroy. A fost și prima profesoară din România care a susținut conferințe în Occident.

– Prof. emerit Marinescu Uca Maria (n. 1940), unul dintre cei mai cunoscuți exploratori români, este prima sexagenară din lume care a atins, pe schiuri, cei doi Poli ai Pământului (într-un singur an – 2001, făcând parte din expediții internaționale), și a treia din toate timpurile.

– Prof. univ. dr. în biologie (1994) Godeanu Marioara (n. 1938), cercet. pr. gr. I, care a realizat în premieră un sistem integrat de epurare ecologică, introducând sistemul de epurare a apelor uzate cu încărcare organică cu ajutorul plantelor acvatice (ocupându-se și de demersurile necesare pentru construirea a 20 de stații pilot de implementare a acestor tehnologii, care au stârnit interesul și al specialiștilor străini din țări precum: China, Bulgaria, Germania, Grecia ș.a. Numele său a devenit celebru înainte de 1989, datorită „piramidei de la Pitești”, prima instalație bio-tehnologică de acest fel din lume, prezentată în 1983, în proiect, autorităților, pentru epurarea apelor uzate, punct de plecare a numeroase cercetări și în alte domenii.

– Ing. Elisa Leonida Zamfirescu (1887–1973) – prima femeie inginer din Europa și din lume, după cum au confirmat-o cercetări recente; prima studentă a Școlii Politehnice (Academia Regală) de la Charlottenburg, din Germania, pe care a absolvit-o în 1912.

– Dr. în științe fizice Ștefania Mărăcineanu (1882–1994), a fost primul om de știință care a decoperit radioactivitatea artificială și un procedeu de provocare artificială a ploii. A semnalat, tot pentru prima dată, și faptul că înainte de un cutremur, radioactivitatea crește în epicentrul acestuia (prin emiterie de gaze radon radioactive) etc.

II. Mai multe cercetătoare au avut/au legătură cu Academia Română, ca membre titulare, corespondente ori de onoare, au publicat la Editura

Academiei /în colecții de specialitate ale acesteia și/sau au fost premiate de Academie:

a) ca membru titular

– Prof. univ. acad. (2009) cercet. șt. princ. (gr. I, 1993) Ispas Cornelia Sabina (n. 1941), dr. în științe filologice (din 1979). După studii filologice la Universitatea „Gh. Asachi”, Iași 1962 și la Univesritatea București, 1966, a beneficiat de o bursa-Senior Fulbright Grant, SUA, a făcut stagii de documentare în mai multe țări, printre care: Grecia, Finlanda, Iugoslavia, Israel, Pakista. A condus timp de 12 ani Institutul de Etnografie și Folclor, „C.Brăiloiu” al Academiei Române, București, fiind o lungă perioadă secretar științific.

– Cercet. acad. (1990) Necrasov Olga (n. 1910, Sankt Petersburg-decedată în 2000, la Iași), antropolog, biolog. Sef al Laboratorului de Morfologie animală, Facultatea de Științe Naturale a Univ. din Iași până în 1975. St.: absolventă a Fac. de Științe, Univ. Iași. S-a specializat în serologie, anatomie comparată, biometrie, biostatistică, cranilogie, antropologie contemporană și antropometrie în Polonia și în antropologie clasică la München, Germania.

– Dr. docent acad. Ripan Raluca (născută: 28.06.1894 la Iași–1975), prima femeie doctor în chimie din România–1922, Doctor Honoris Causa (Univ. „Nikolaus Kopernicus” din Torun, Polonia). St.: chimie la Facultatea de Științe, Univ. Iași, absolvită în 1919. A fost și prima femeie decan din România (1948–1953) al Fac. de Chimie (înființată în 1948), Univ. din Cluj, unde a fost și rector (1953–1957), după ce, în 1951 înființase Institutul de Chimie, cu secțiile de chimie anorganică, chimie organică, chimie fizică. L-a condus până în 1970.

b) ca membru corespondent

– Conf. dr. în chimie Soru Eugenia (născută: 17 mai 1901, decedată la Piatra Neamț–1988), S.: absolventă a Facultății de Chimie, Univ. Iași, unde și-a susținut și doctoratul; specializări în biochimie, biofizică, biochimie bacteriană la Instit. de Chimie Biologică și la Institutele de Chimie Fizică din Strasbourg, 1925 și din Frankfurt, 1934.

c) ca membru de onoare

– Prof. dr. în geologie (Univ. București, 1946) Saulea Emilia (născută: la 21.07.1904, Iași–1998), prima femeie paleontolog din România St.: absolventă a Fac. de Stiinte Naturale–1929, Univ. Iași, specializari in mineralogie si petrografia rocilor sedimentare la Basel, 1932, Paris, 1934. A

fost prof. la Catedra de Geologie a Univ. din Iași între anii 1930–1940, apoi la București; din 1950 și cercetător în domeniul paleontologiei și stratigrafiei formațiunilor terțiare din România, ale faunei fosile microscopice din Neogenul românesc, la Comitetul/ Instit. Geologic.

II. Au publicat la Editura Academiei:

– Prof. univ. Vasiliu Oprea Cleopatra (născută: 25.11.1934, Iași), dr. ing. chimist (Germania, 1965) Facultatea de Chimie Industrială, Univ. Tehnică „Gh. Asachi”, unde a activat din 1958.

– Dr. ing. cercet. st. gr. I Visileanu Emilia (născută: 25.08.1948, Vaslui), a fost Director general la Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare (INCD) Textile și Pielărie, după ce a fost Dir. tehnic, 1997–1998; prof. asociat la UPB, Fac. de Ing. Mecanică și Mecatronică. S.: Instit. Politehnic, Iași-IPI, Fac. Ind. Ușoară, spec. Tehnologia mecanică a filării și țeserii, abs. în 1973.

3) Au mai primit premii ale Academiei Române:

– Prof. univ. Bratosin Daniela (născută: 1.10.1952, Dărmănești, Jud. Bacău), dr. în chimie (1972), Master din 1977, cercet. șt. gr. II și cercet. șt. gr. I, din 2004, Instit. Naț. de Cercet.-Dezv. pt. Științe Biologice, București, Spec.: Microbio-Genetică, a beneficiat de numeroase burse de specializări mai ales în Franța.

– Prof. univ. ing. chimist (din 1997) Gavrilescu Maria (născută: la Liteni, jud. Suceava) dr. (în șt. ingineresti), cercet. st. pr., Dir. Dep. de cercet. șt., Centrul de Cercetare Ingineria mediului și evaluarea impactului, Univ. Tehnica „Gh. Asachi”, Iași, din 2000 managing editor al Revistei: „Environmental Engineering and Management Journal.

– Cercet. Ing. (1984) Manda Mioara D. (în Geofizică internă) – născută la Comănești, fizician, Directorul Observatorului Național francez, 1994–2004. A făcut parte din Consiliul Științific, Institutul de Fizica Pământului, Univ. Diderot, Paris, a fost Președinta Diviziei de Magnetism a Pământului și Fizica Solidului, Paris, Șef lucrări la Secțiunea 2.3 de la Centrul Helmholtz, Centrul de Cercetari Geofizice, Pozdam, 2005–2009 apoi Director de program-Fizica Pământului, Direcția de Strategie și Programe la Centrul Național de Studii Spațiale, Paris, Director Adjunct, Centrul European Arctic, Univ. din Yvelines, fizician, European Geosciences Union-EGU, secretar general al Asociației de Geomagnetism și Aeronave; Președintă a mai multor comisii de specialitate.

Ca materiale bibliografice au fost folosite mai ales: *Dicționarul Personalităților din România*, Red. Romanian Biographic Institute, 2009 și 2011, Hübners Who is Who, 2010 (*Enciclopedia Personalităților din Romania*), Verlag, Zur, 2010; *Dicționarul Personalităților Feminine din România*, George Marcu coordonator, Rodica Ilinca, Editura Meronia, 2009; *Who's Who in România*, Pegasus Press, 2002, 2006 cu actualizări, bibliografii de pe internet, ex., „Personalități ale culturii și științei românești. Familia LEONIDA”, de G.I. Năstase, M. Olteneanu, P. Duda; Elisa Leonida Zamfirescu, Leonida Natalia; articole din „Jurnalul Național” din 1.03.2004: Aslan Ana, din 14.01.2005: Ionescu Sofia, art.: „Prima femeie neurochirurg a fost din Romania”, de Irina Munteanu și altele; articole din „Formula AS”, nr. 928; din iulie 2010: „Faimoasă în lume, necunoscută în țara sa – Ștefania Mărăcineanu”, de Mihai Rogai; „Formula AS”, din nr. 960, martie 2011, cel intitulat „Știința românească în Țara Minunilor. Prof. univ. dr. Marioara Godeanu, biolog, „Aventura cercetătorului începe cu forța imaginației” și nr. 964, apr. 2011, art.: „Călătorie în lumea nevăzută”, prin trimitere directă de C.V.-uri către autor, majoritatea din 2011.

Prezenta lucrare se constituie atât ca un omagiu a celor mai importante personalități feminine din România, dar și ca o permanentă invitație la perfecționare și autodepășire, având ca exemplu înaintașii, dar și contemporanii.